

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHELSEA 3878

NO. 37. — STEV. 37.

NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 13, 1930. — ČETRTEK, 13. FEBRUARJA 1930.

VOLUME XXXVIII. — LETNIK XXXVIII.

PRICEVANJA NASPROTNIKOV 18. AMENDEMENTA

"POSTAVE, KI JE V NASPROTJU S PRAVICO IN OSEBNO SVOBODO NI NIKDAR MOGOČE IZVESTI"

Najprej bodo mokračji pojasnili svoje mnenje, za njimi bodo pa suhači razodeli, kaj jim je na srcu. — Značilna izjava predsednika justičnega odbora. — Zanimivo pričanje pisatelja Waltera W. Liggetta. — Več kot polovica zveznih prohibicijskih uradnikov je nepoštenih.

WASHINGTON, D.C., 12. februarja. — Danes so bili pred zborničnim justičnim odborom zaslišani nasprotniki prohibicije in osemnajstega amendementa. Njihove izjave soglašajo v tem, da je prohibicijska postava odgovorna za splošno korupcijo, demoraliziranje državljanstva in omalovaževanje postav.

Predsednik justičnega odbora Graham je izjavil v svojem otvorilnem govoru, da so bistvene posledice prohibicije vredne vsega obsojanja.

Prohibicija je sedaj že enajsto leto na preiskunji, pa ni bilo doslej mogoče zabeležiti še nikakih zadovoljivih rezultatov.

Kot priča je bil zaslišan pisatelj Walter Liggett, ki je osebno preiskal prohibicijske razmere v Bostonu, Detroitu in Washingtonu ter v državah Minnesota in Kansas.

Rekel je, da je v Minnesoti izmed 59 zveznih prohibicijskih uradnikov najmanj 35 nepoštenih, da se je sedanji governor Michigana v družbi uradnikov in dveh sodnikov udeležil v neki restavraciji velikega pijančevanja, itd.

Suhaški kongresniki so mu ugovarjali, toda pisatelj je izjavil:

— Če bi lagal, bi me lahko kazensko zasledovali zastran obrekovanja. Uverjen sem pa, da tega ne boste storili. Kadarkoli hočete, nastopim pred detroitsko veleporoto ter podprem svoje izjave z dokazi.

Po mnenju predsednika justičnega odbora bi bilo mogoče razmere le na ta način predrugačiti, da bi o posebnem amendementu glasovale državne konvencije ne pa zakonodaje.

Jako značilne so tudi sledeče njegove besede:

— Nobene postave ni mogoče izvesti, če je v nasprotju s pravičnostjo in osebno svobodo.

Za mokračji bodo pred odborom nastopili zagovorniki prohibicije. Zaslišanja bodo trajala več dni.

ARETACIJA RUSKEGA AGENTA

V Monakovem je vdrla policija v urad sovjetskega trgovskega agenta ter zaplenila veliko množino listin in eksplozivnih snovi.

MONAKOVO, Nemčija, 12. feb. — Danes je dvajset policistov vprizorilo napad na urade sovjetske trgovske komisije.

Policisti so zaplenili dokumente in košependence, ki se je nahajala v uradu.

Sovjetski trgovski komisar je bil aretiran, a pomeje so ga oprostili. Zaplenjena pisma so se tikala predlagane prodaje eksplozivnih snovi.

Pozneje je policija preiskala sta-

novanja uslužbencev ruskega trgovskega urada.

BERLIN, Nemčija, 12. februarja. Sovjetsko poslanstvo je izjavilo danes tukaj, da so nameravali sovjeti prodati eksplozivne snovi nemškimi tiskarjem in da bi bila kupčija povsem postavna.

Monakovski zastopnik je ponudil raznim nemškim tovarnam eksplozivne snovi, toda to je storil brez izrecnega dovoljenja nemške vlade.

NEMIRI NEZAPOSLENIH V CLEVELANDU

CLEVELAND, O., 12. februarja. Tri tisoč nezaposlenih mož, podžganih od komunističnih govornikov, je odkorakalo včeraj popoldne pred mestno hišo, kjer so zahtevali življenjske pogoje. Unel se je boj med dvajsetimi policisti ter izredniki.

Policija je aretirala osem domnevnih voditeljev. Dva izrednika in trije policisti so bili močno poškodovani, dosti drugih je bilo pa manj nevarno ranjenih.

VOLILCI SO SE IZNEVERILI COOLIDGE-U

Okraj prejšnjega predsednika Coolidgea je izvolil prvega mokračkega kandidata v kongres. Znamenje časov.

SPRINGFIELD, Ill., 12. februarja. Demokrati so dosegli največjo politično zmago v Massachusettsu, ko je bil izvoljen William Granfield iz Long Meadowa, demokratični kandidat pri posebnih kongresnih volitvah ter porazil republikanca Griggsa za nekako 7500 glasov.

Mr. Granfield bo prevzel mesto pokojnega kongresnika Gaynorja. Drugi okraj je zgodovinska republikanska postojanka, dom prejšnjega predsednika Coolidgea. Ta okraj je pošiljal več let v senat senatorja Gilletta. Mr. Granfield je prvi demokrat, ki je bil izvoljen v kongres iz tega okraja, odkar je bil stvorjen pred nekako štiridesetimi leti.

Mr. Granfield je zmagal v vsakem "wardu" v Northamptonu, domu Mr. Coolidgea, čeprav je mesto republikansko ter ni volilo še nikdar poprej demokrata.

Demokratični kandidat je tudi zmagal v Springfieldu, nadaljni republikanski trdnjavi, s 3700 glasov. Splošno prevladuje mnenje, da sta bila nezaposlenost ter splošna depresija, glavni vzrok glasovanja in da predstavlja to resno svarilo na republikanske voditelje, da morajo na vsak način doseči izboljšanje ekonomskega položaja, če hoče republikanska stranka še nadalje ostati na krmilu.

NOV PROHIBICIJSKI KOMISAR

SAN FRANCISCO, Cal., 12. feb. San Francisco Examiner je sporočil danes da je izvedel, da so poverili mesto načelnika prohibicijskega urada Alfu Oftendalu, prejšnjemu prohibicijskemu komisarju, pod J. Doranom. List je rekel, da se je generalni pravdnik Mitchell včeraj posvetoval z Mr. Oftendalom ter mu ponudil službo kot nasledniku dr. Dorana.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

VELIK BANČNI ROP v NEWARKU

Štirje banditi so napadli banko v Newarku ter srečno ušli z nekako \$12,000. — 4 uslužbenice in dva klijenta so zaprli v jeklene gajbice.

Štirje oboroženi banditi so prišli v prostore New Jersey National Bank and Trust Co. na Market St. v Newarku. Štiri uslužbenice in dva klijenta so spravili v jeklene celice ter pobegnili potem, ko so izpraznili vse predale ter odnesli nekako \$12,000.

Rop se je završil predno so banko zaprli. Edine osebe v banki so bili štirje uslužbenici, ki so vstopili banditi. Vsi štirje so hkrati potegnili revolverje in vodja banditov je pokazal na jekleno gajbico ter zakričal:

— Hitro pojdite tjakaj ter bodite mirni, če vam je kaj do življenja! V naslednjem trenutku pa sta vstopila dva nadaljna človeka, s katerima se je zgodilo tako kot s prejšnjimi štirimi.

Za tema dvema pa je hotel vstopiti še tretji, ki je videl rop ter takoj informiral policijo. Ko je dospela slednja na lice mesta, so banditi že davno izginili.

Izguba v banki je bila v polni meri pokrita z zavarovalnico.

TRIJE UMRILI PRI POŽARU

NORTON, Va., 12. februarja. — Tri osebe so zgorle do smrti in tri nadaljne so bile poškodovane, ko je požar uničil dom Harmon Mullinsa ob Bush Creek, danes zjutraj. Mrtvi so bili Mrs. Mullins ter njena hčerka in sin. Poškodovani pa so bili trije nadaljni.

Štiri dni stara dvojčka je rešil oče, ki ju je zavl v rjuho ter ju vrge skozi okno. Oče sam se je rešil malo predno se je hiša porušila. Bil je le nekoliko opečen.

USODEPOLNO VBRIZGANJE

MANILA, Filipini, 12. februarja. Vsiel pomote zdravnik, ki je vbrizgal razredčo morfijo, je v Filipinski splošni bolnici umrl en otrok, dočim nadaljna dva umirata. Dva nadaljna otroka, ki sta dobila injekcijo, imata priliko, da okrevata. Razredča je vsebovala kafein, da olajša učinke pljučnice.

MATIUSMRTILA TRI OTROKE IN SAMO SEBE

Mož je našel vse štiri mrtve v stanovanju. — Morilka ni prej kazala nobenih znakov blaznosti.

Ko se je včeraj vrnil domov Oscar Weidauer, se mu je nudi strazen pogled. Njegova žena Martha in trije sinovi so bili mrtvi.

Ko je zjutraj odhajal na delo, se je smeje poslovila od njega. Slovo je bilo isto tekom dvanajstih let, odkar sta bila poročena.

Zvečer se je vrnil v svoj dom v Ozone Parku, in se mu je čudno zdelo, ker mu ni Martha odprla vrat in ker ni slišal otroških glasov.

V hišo je vdrl skozi zadnja vrata. Nasproti mu je puhnil plin. Martha je ležala mrtva v kuhinji na tleh. Par korakov vstran je ležal desetletni Gothardt, poleg njega pa osemletni Harwey in 4-letni Henry.

Policija ni našla nobenega sporočila, ki bi javljalo, zakaj se je odločila mati za to grozno dejanje.

PAPEŽEVA 8. OBLETNICA

Papež je nosil pri svečanostih dragocen plašč, ki mu ga je podarila italijanska vlada.

VATIKAN CITY, 12. februarja. — Danes je minilo osem let izza dne, ko je bil ustoličen papež Pij XI.

Tozadavne cerimonije so se vršile v Sikstinski kapeli. Mašo jebral kardinal Locatelli. Papež je bil oblečen v dragocen plašč, ki mu ga je podarila italijanska vlada dan prej, ob priliki obletnice podpisanja Lateranskih pogodb.

Sprevod je otvorila švicarska straža v renesančnih uniformah. Za Švicarji so šli škofje, nadškofje in kardinali.

Papeža so prinesli v nosilnici. Na glavi je imel tiaro. Za njim sta stopala dva švicarja s pahljicama iz novejih peres.

ROOSEVELT BO POSREDOVAL

Kakorhitro bo preiskano duševno stanje obsojen tatic, bo governor Roosevelt nastopil v zadevi.

ALBANY, N. Y., 12. februarja. — Governor Roosevelt je rekel danes, da bo Baumesova postava, ki sili sodnike, da obsodijo zakrknjene zločince po četrti kšitvi na dosmrtno ječo, modificirana na tak način, da bo sodnikom lažje proglasiti milejšo sodbo, da pa ne misli nato, da bi posil sedanjo zakonodajo, naj uveljavi kako izpremembo.

Pozornost governorja in članov zakonodaje so obrnili na postavu, ker je bila obsojena na dosmrtno ječo Mrs. Ruth St. Clair, tatica iz navade.

— Ne smemo oslabil Baumesove postave, pač pa jo modificirati tako, da bo mogoče doseči bolj primerno pravico, — je rekel governor.

— Za enkrat bomo se morali zadovoljiti s eksekutivni milostjo, a kakorhitro bo ustanovljen novi parolni svet, bomo zmožni predložiti bolj konkretne predloge.

Governor Roosevelt je rekel, da ni nikdar veroval v to, da bi se potom eksekutivne milosti popravilo kako pogrešeno zakonodajo.

RAZKRITJE STARODAVNE GROBNICE

Velik uspeh ekspedicije, ki jo je poslala v Egipt University of Pennsylvania. — Grobnica je stara skoro pet tisoč let.

Ekspedicija, ki jo je poslala v Egipt University of Pennsylvania, je v bližini Meyduma, 50 milj južno od Caire razkrila veliko grobnico nepoznanega Egiptčana, ki je umrl leta 2800 pred Kristom.

Ravnatelj ekspedicije Alan Rowe je ugotovil, da je ta grobnica ena največjih, kar so jih doslej našli v Egiptu. Skoro vse druge so že opletnili tatovi, dočim je ostala ta nepoškodovana.

Grobnica ima poševne stene, raven strop, v tleh je pa vhod v prostor, kjer se nahajajo mumije.

Ko so člani ekspedicije odstranili razno navlako, so opazili na stenah zapiske, ki segajo nazaj v dobo 2000 let pr. K.

V grobnici je vsega skupaj kakih štirideset mumij.

IZGREDI PRED SOVJETSKIM POSLANŠTVOM V PARIZU

PARIZ, Francija, 12. februarja. — Včeraj se je zbrala velika ljudska množica pred sovjetskim poslanštvom ter dala duška svojemu ogorčenju, ker je na neznan način izginil general Koutevov, znani sovražnik sovjetov. Aretiranih je bilo deset izrednikov, dočim je bilo pet policistov ranjenih.

EKSPEDICIJA V KALAHARI PUŠCAVI

LONDON, Anglija, 12. februarja. Arthur Berney, angleški raziskovalec, ki je vodil že več znanstvenih ekspedicij za ameriške muzeje, bo čišel jutri v Cape Town, da načeluje največji ekspediciji, kar jih je kdaj skušalo premeriti Kalahari puščavo. Uporabili bodo v tem slučaju motorne tanke, ki bodo vozili vodo.

DENARNA NAKAZILA

ZA VAŠE RAVNANJE NAZNANJAMO, DA IZVRŠUJEMO NAKAZILA V DINARJIH IN LIRAH PO SLEDEČEM CENIKU:

v Jugoslavijo		v Italijo	
Din	500	\$	9.35
"	1000	\$	18.50
"	2500	\$	46.00
"	5000	\$	91.00
"	10,000	\$	181.00
Lir	100	\$	5.75
"	200	\$	11.30
"	300	\$	16.80
"	500	\$	27.40
"	1000	\$	54.25

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30 — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma z našimi zvezami v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka izplačila od 3% na 2%.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodite v dinarjih lirah ali dolarjih dovoljemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nami sporazumete glede načina nakazila.

Ispaćila po pošti so redno izvršena v dveh do treh tednih. NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO 15c.

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Barclay 0380

V bližini Berea, Ohio, se je pripetila na železniškem križišču strašna nesreča. Vlak New York Central železnice je zadel v bus, v katerem so se nahajali šolski otroci. Devet šolarjev je bilo pri priči mrtvih, ostali so bili pa teško poškodovani. Na sliki vidite ostanke busa.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President

Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

En celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenrednih in praznikov.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovolj pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejane bivališke naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3878

NEZAPOSLENOST

Vedno bolj vztrajno se pojavlja vprašanje, kaj bo storila administracija glede nezaposlenosti.

Senator La Follette in njegovi tovariši izjavljajo, da so vladne številke glede zaposlenja nepravilne ter da drži vlada v tem oziru križem roke.

Take težke obdolžitve zahtevajo odgovora, in vlada bo najbrž odgovorila nanje.

Dolgo časa ne bo mogla molčati in jih uspešno ignorirati.

Nihče ne dvomi, da je trgovina na dobri podlagi, nihče pa tudi ne more utajiti dejstva, da vlada začasna depresija in da je ogromno število ljudi nezaposlenih.

V takih okoliščinah ima dežela pravico, da se obrne na zvezno vlado ter jo vpraša za dejstva in za svet.

Zadnji odgovor zvezne vlade se je glasil, da je bilo začetkom zime precej nezaposlenosti, da so se pa mesecem decembra razmere izboljšale, da se neprestano boljajo in da bodo v kratkem normalne.

Ali je to resnica? Ne, to ni res.

Po nekaterih delih dežele so vrste nezaposlenih danes daljše kot so bile meseca decembra ali januarja. Ta trditve ni resnična, z ozirom na delavce, ki so včlanjeni v Ameriški Delavski Federaciji in z ozirom na razmere v newyorški državi.

Statistike države New York glede zaposlenosti se smatra v splošnem kot najbolj zanesljive in industrijalne razmere v tej državi so nekako merilo za vse ostale države.

Pa ne samo, da je ogromno število ljudi brez dela, tudi plače so postale nižje. V poročilu Labor Bureau, Inc. je rečeno:

— Tedenski zaslužek je manjši kot je bil pred dvanajstimi meseci, življenjski stroški se pa niso zmanjšali. Vsled tega je jako težko vzdržati življenjski stalež, ki so ga ljudje vajeni.

Poročilo dostavlja, da se plače neprestano nižajo ter da se bližajo deželi hudi časi.

Predsednik Hoover je vse to slutil ter je pred tremi meseci poklical k sebi zastopnike industrije, da bi prepričal to nevarnost.

Poglavitna zahteva v njegovem programu se je glasila: — Plač se ne sme skrčiti!

Dobro je vedel, da bi skrčenje plač zmanjšalo nakupno ceno odjemalcev, kar bi povzročilo depresijo v industriji.

Tedaj so industrijalci predsedniku Hooverju obljubili, da ne bodo krčili plač, pa niso držali besede.

SINOVA OKLALA OČETA.

Rodbina Kajžba v Stopnu pri Ptujju je že del časa živela v neslogi. Mož in žena sta se vedno prepirala, oba sinova, 16-letni Franc in 11-letni Simon, pa sta vedno branila mater. Te dni je zopet nastal prepri, ki je sinova tako razburil, da sta skočila proti očetu. Franc

Iz Jugoslavije.

Ce se pripravata dva, tretji dobiček ima!

Damjan Straživuk in 22-letni Stanko Jelić na Pristavi Solnok sta že več let dvorila dekletu, ki se pa ni moglo za nobenega odločiti. Oba sta bila do ušes zaljubljen v njo in čeprav sta se kot tekmeča smrtno sovražila, sta bila radi ljubosumnosti vedno skupaj. Bala sta se namreč, da se bo deklica v odnosu enega zaljubilo v drugega. Pred kratkim v nedeljo je bila v Solniku ples, katerega sta se udeležila tudi tekmeča in njuna izvoljenka. Oba sta jo po plesu spremila domov in jo prosila, naj se že vendar odloči za enega ali drugega.

"Danes ne morem priti jutri zvečer", je odgovorilo deklica smeje. Razočarana sta se mladeniča vrnila domov. Spotoma sta se sprla in grozila drug drugemu z umorom. V ponedeljek zvečer je šel Straživuk v spremstvu dveh prijateljev k dekletu, da jo zaprosi za roko. Pot ga je vedla mimo Jelićeve hiše.

"Ali ti še ne greš?" je vprašal Straživuk Jelića. "Ne, počakam, da te vrže skozi vrata", je odgovoril Jelić. To je bila ženska tako razkazala, da je potegnil samokres in ustrelil na Jelića. Zadel ga je v ramo. Jelić je hotel bežati v hišo, pa ga dohitela Straživukova prijateljica in ga obdelavala s sekirjo in nočem. Težko ranjen se je Jelić zgrudil, napadalcu so pa pobegnili. Straživuk je odšel naravnost k dekletu, kjer ga je pa čakalo bridko razočaranje. Dekletova mati je povedala, da je hčerka dopoldne z nekim fantom pobegnila. Straživuk je ugalen odšel na orožniško postajo in priznal zločin. Jelića so prepeljali v bolnico, kjer se bori s smrtjo.

Smrtna nesreča.

Iz sela Jablanice v Užice je potovala Stanica Popović: spremljal jo je bratranec Zdravko Popović. Ker je bila cesta zelo blatna, sta hodila ob reki. Zdravko je šel naprej sestrini pa za njim. Nenadoma je zakrčala, omahnila in padla v vodo. Ker je bilo temno in ker je voda tam zelo globoka, breg pa strm, ji Zdravko ni mogel priskočiti na pomoč. O nesreči je dobvestil orožnik in prebivalstvo. Vso noč so iskali utopljenko, toda brez uspeha. Šele te dni je voda naplavila njeno truplo. Stanica je bila stara 21 let.

Tragedija zagrebskega zdravnika.

Umebolnica na Stenjevcu pri Zagrebu je bila te dni pozorišče nenavne tragedije. Samomor je izvršil 34-letni zdravnik dr. Pejnović. Pokojni je bil strasten morfinist in kokainist. Bil je tako udan narkotičnim sredstvom, da je začel blazneti in so ga morali prepeljati na Stenjevec. Zaprli so ga v samotno celico in kmalu se je njegovo duševno stanje izboljšalo. Zdravniki so bili prepričani, da bo okrevljal. Zato so mu tudi dovolili več prostosti. Ko so bila okna v prvem nadstropju za hip odprta, je dr. Pejnović planil k oknu in skočil na dvorišče. Našli so ga nezavestnega. Prenesli so ga takoj v bolniško ambulanco, pa je bila vsaka pomoč zaman. Dr. Pejnović je težkim notranjim poškodbam podlegel.

Vojak ubil žensko.

Na progi Zapršić—Zagreb se je ponovno pripetila težka nesreča, posledica neprevidnosti. Redov Faud Kurbegović je spremljal vojaškega dezertjerja Nikolo Jambrovića v Zagreb, da ga zroči vojnomu sodišču. Na neki postaji je vstopil v vlak tudi vojak Tomo Fileš, ki se je vračal domov. Fileš se je začel pogovarjati s Kurbegovićem. Pogovor se je nanesel tud na razne sisteme pušk. Fileš je vzel Kurbegovićevo

puško in jo začel ogledovati. Nesreča je hotela, da je puško sprožil. Puška je bila nabasana, krogla je prebila steno in zadela v sosenjem kupeju sedečo Amalijo Nešek iz Zagreba naravnost v prsa. Nesrečnica je bila takoj mrtva. V vagonu je nastala panika, ki se je pa kmalu podela. Truplo so prenesli v Zapršiću iz vlaka, neprevidni vojak pa je bil aretiran.

Smrt nesreča pri streljanju z možnarjem.

V Kuli so te dni v proslavo bogojavljenja streljali z možnarji. Nenadoma se je možnar razpočil. En del je priletel blizu stoječemu Nenadu Pajeviću s tako silo glavo, da je bil takoj mrtel. Nesrečni Pajević je bil oženjen in oče štirih nepreskrbljenih otrok.

Prijeta zvodnica.

Osijska policija je aretirala Gospavo Ilić iz Bračeva pri Djakovu, ki je uslužbena v neki gostilni v Skoplju. Natakarija je pregovorila stiri dekleta, naj gredo z njo v Skopje, češ, da jim preskrbi dobre službe. Dekleta so se res pustila pregovoriti. Nemesto v službi jih je pa prebrisana zvodnica peljala v javno hišo. Policija je ugotovila, da je natakarija že del časa kupčevala z dekleti. Izročila jo je sodišču.

Mož odpeljal dekleta.

Kmet Kosta Vojnov je lažil za lepo Olgo Reiterjevo, hčerko veleposelnika v Repaji v Vojvodini, ki pa se zanj ni mogla ogreti. Tudi njenemu očetu snubec ni bil všeč. Kosta je končno uvidel, da se vsi napori zaman in pred 6 meseci se je poročil z drugo. Reiterjetvi in tudi sosedje so bili prepričani, da je na Olgo pozabil in da se je že potolažil. Toda te dni se je zgodilo nekaj nepričakovanega. Ko se je Olga te dni zvečer vračala s plesa s sestro in materjo domov, jih je na poti ustavil Vojnov, pograbil je Olgo in jo odvedel. Drugi dan so ga prijeli orožniki. Vojnov je priznal, da je dekleta ugrabil, dejal pa je, da brez nje ne more živeti.

Njenega skrivališča ni hotel izdati. Orožniki Olge še niso našli.

Dopisi.

Lebanon, Pa.

Tu Vam pošljem \$3.00 za list, katerega že skoraj 40 let čitam in se Vam zanj zahvalim za Vaše redno pošiljanje. Vsak dan nekaj novega citam v listu, ker sirom Amerike se vedno nekaj priredi. Zdaj se sliši več slabega kot dobrega. Zelo me veseli Vaš list in ko ga dobim v roke, najprej grem na drugo stran, da vidim, kako Peter Zgaga pripoveduje novice in šale pa tudi resnice.

Glasi Naroda želim veliko naročnikov in poštene plačnike.

Barbara Kochever.

Neprebavna nerednost ali slab apetit

Tisoče ljudi se ima zahvaliti Nuga-Tone za njih boljše zdravje in povečano moč. Imeli so prebavne nerednosti in slab apetit. Nuga-Tone jim je povečal željo do jedi, kar so jedli je imeli bolj si okus, njih želodce je bil zmogel prebraviti ono kar so pojedli. Na ta način živel, misleci in organi njih telesa so postali močnejši, živahniji, ter njih splošno zdravje je bilo izboljšano. Nuga-Tone vam pomaga za boljše zdravje. Nalagiko očisti telo brezmočnih strupenosti, odpravi zaprtice, odžene plin in sušenje v želodcu in črevis, obstane in mehurne pekočnosti in enake bolezni nastale vsled splošne izčrpanosti, nastale vsled zaprtice in njenih zdravju škodljivih strupov. Vi lahko kupite Nuga-Tone, kjerkoli se prodajajo zdravila. Ako vaš trgovec nima tega v zalogi, recite mu, naj istega naroči za vas od njegovega prepuščevalca.

—adv

ŠEST LET PO LENINOVIM SMRTI

Pred dobrimi šestimi leti je moskovski radio oznanil svetu, je je zadela mednarodni proletarijat največja izguba od smrti Karla Marxa, umrl je Vladimir Ilić Lenin. Ves svet se je vpraševal, kdo prevzame vodstvo sovjetov in boljševizma, kakšen vpliv bo imela Leninova smrt na razvoj Rusije in njeno razmerje do drugih držav. Takrat je bil čas, ko je bil to vprašanje še posebno umestno. Nova gospodarska politika se je kazala v socialnih izprehembah, v popuščanju terorja, v porazu števila dobičkarjev, v prvi znaki obnove porevolucionarni destruktiji in v prizadevanju mest približati se vsem. Maksimalizem revolucionarnih zahtev je bil na umiku. Politika koncesij je bila na višku. Stališče zapadnih vevlesil napram sovjetski Rusiji se je polagoma izpreminjalo. Zato ni čuda, da je vzbudila Leninova smrt strah in nesigurnost. Ali pojde Rusija pot politično, katero jo je bil spravljal Lenin? Ali ne povzroči Leninova smrt prepircv med njegovimi marsali? Ali ne postane Rusija torišče demagogije onih, ki se bodo potevali za vodilna mesta?

Vsa ta vprašanja so silila na dan sama po sebi in dolgo ni mogel nihče odgovoriti na nje. Rusija, podobna okornemu orjaku, ni mogla takoj odgovoriti, dogodki so se morali šele razviti in pokazati, kaj bo. Za zunanji svet je bilo skoro brez pomena da je postal naslednik Lenina kot predsednika sovjeta ljudskih komisarjev Rikov, ki je bil sicer preizkušen revolucionar, ni pa igral dotlej nobene pomembnejše vloge. Zdelo se je, da so se odločili za Rikova, ker drugoga izhoda trenutno ni bilo odnosa ker niso hoteli, da bi predsedoval sovjetom ljudskih komisarjev izrazit politik. Ruskemu ljudstvu in zunanjemu svetu so bila bolj znana imena Trockega, Zinovjeva in Buharina, nihče pa ni slutil, da se skriva za odrom mož, ki se je bil že davno odrekel svojega gruzinskega imena in sprejel novo strankarsko ime v katerem je povedal, da hoče biti jeklen mož — Stalin. Nihče ni slutil, da postane ta skromen mož, zaposlen kot tajnik gruzinske sekcije komunistične stranke, prava jeklena pest, ki pograbi po Leninovi smrti vajeti in pahne od njih vse, kdor je stal dotlej v ospredju.

Zdaj, šest let po Leninovi smrti, je ta mož na višku svoje moči. Zgodovina pozna malo mož, ki bi se bili dvignili tako naglo, kakor se je Stalin. Dolgo ni hotel z barvo na dan. Sedel je v svojem kabinetu in usmerjal boj proti Trockemu. Ker je imel v rokah organizacijski aparat komunistične stranke, se mu celo Trockega ni bilo treba bati. Trockega sta žagala Zinovjev in Kamenjev, odžagal ga je pa Stalin in sicer s pomočjo strankinega aparata. Za njim sta prišla na vrsto Zinovjev in Kamenjev. Stalin se ni ustrašil opozicijskega triumvirata Trocki-Zinovjev-Kamenjev. Zoperstavil mu je svoj triumvirat Buharin-Rikov-Kalinin. Sledilo je zopet mesec dni ogorenih borbe, potem je pa stopil Stalin osebno v areno in zadal med ploskanjem boljševiškega kongresa Trockemu zadnji udarec. Obenem z njim je odprala njegova železna volja Zinovjeva in Kamenjeva. Njegova zmaga je bila izven vsakega dvoma. Toda Stalin je ostal na svojem anonimnem mestu in nadaljeval borbo. Imel je organizacijsko moč in vsa važnejša mesta

je poveril svojim zaupnikom. Tako je obvladal stranko in tisk.

Ko se je čutil dovolj močnega, je začel novo borbo—gospodarsko. S fanatizmom se je vrgel na novo ofenzivo komunizma. Prodir je s svojim načrtom, po katerem mora biti Ruhija v petih letih tako industrializirana, da ne bo več odvisna od inozemstva. Stalin je obnovil boj po vaseh in s knuto hoče pognati kmetje v kolektivizem. Zgrabil je za grlo znanost, da jo prisili pokloniti se marksizmu. Onovil je politične persekucije, odredil eksproprijacijo privatnih podjetij in zaklical komunistom, naj gredo v počrtvvalnosti do skrajnosti. V Rusiji je zopet napeta atmosfera, talin je znova posadil na prestol teror. Celu njegovi najbližji sobojevniki so v strahu za svoje glave. Teoretik Buharin in narodno gospodarski strokovnjak Rikov ga svarita, talin počene svoj aparat in čez dva meseca ležita poražena sovjetski ministrski predsednik in zvezda komunistične teorije, nedavno še člana Stalinsve trojke. V ospredju stoji že Stalin sam in edini, ki je še ostal izmed onih, ki so bili poleg Stalina Leninovi ožji sotrudniki, je stari, preizkušeni in popularni Kalinin. Po porazu Buharina prevzame Stalin vlogo vodilnega teoretika. Prej je le redko nastopal javno, zdaj pa pše teoretične razprave in nastopa s teoretičnimi govori. Približa se njegova 50 letnica. Pred njim ni bil še nihče nazvan vodja, vse je bilo priznано za delo "leninskega izvršilnega odbora" Stalina 50 letnica pa napravi konec anonimnosti. S šebonskimi besedami, kakor da so vzete iz okrožnice, proslavlja komunistična stranka Stalina kot splošno priznanega Leninovega naslednika. Zdal stoji pred Rusijo in svetom na čelu sovjetov nov vodja — diktator.

Kaj pomeni ta izredni mož na čelu Rusije? V iskanju odgovora se mnogi obračajo v preteklost in primerjajo rusko s francosko revolucijo. Ta metoda je pa dokaj dvomljiva, kajti med veliko francosko in veliko rusko revolucijo je poldrugo stoletje novega življenja. Nekateri vidijo v Stalinu Bonaparta ruske revolucije. V resnici je pa Leninov naslednik faantik revolucije, ki misli, da je poklican voditi do konca zadnjo ofenzivo komunizma. Stalin je prepričan, da so v njegovi osebi izraženi interesi proletarijata. Imeti hoče jekleno roko, da bi z njo odrgal in podal človestvu sad revolucije. Primerjaj li bi ga lahko z Robespierrom, tako leži zdaj Rusija pred Etalinom. Kakor Robespierre, tako hoče tudi Stalin s terorjem iztrebiti predsodke starih časov. Kakor Robespierre tako veruje tudi Stalin v izvedljivost utopije. Vprašanje je samo, če čaka tudi njega Robespierrova usoda. Vsekakor Stalin ne pomeni, da je revolucionarni val oslabil. Nasprotno, pod njegovim vodstvom je treba računati z novim razdobjem silnega pristiska in razmaha komunističnih idej. V Rusiji vlada zdaj doba velike napetosti, v kateri naj bi se vse prelomilo.

POZIV!

Vsi naročniki katerim je, oziroma bo v kratkem pošla naročnina za list, so naprošeni, da jo po možnosti čimprej obnove. — Uprava lista.

Peter Zgaga

— Naš sosed je menda že zopet zaprt, — je rekel rojak.

— Kako to?

— Ko ga večeraj nisem srečal in sem vprašal njegovo ženo, kdaj se vrne, je pogledala v koledar namesto na uro.

— Pomisli, prijatelj, šele štiri tedne sem poročen, pa sem že presenetil ženo v naročju drugega. A misli sem, da je še neizkušena deklica.

— Meni se pa zdi, da se nisi zmotil.

— Kako to?

— Če bi bila izkušena, bi se ne pustila presenetiti.

— Trgovina mi ne nese celo leto niti belca, — je rekel trgovec.

— Pa jo zapri.

— Zapri, zapri, — od česa naj pa živim?

— Dušica, zdaj, ko sva zaročena, mi odkrito povej, kaj misliš o ljubezni in zvestobi.

— Človek je lahko zvest, ne da bi ljubil, lahko pa tudi ljubi, ne da bi bil zvest, — je odvrnila.

Vojaški zdravnik je rekel bolniku: — Kaj? Hoditi ne morete. Dam vam ricinovega olja, in letali boste, da bo veselje.

Ne samo jaz, pač pa tudi slavni učenjaki ga včas tako polomijo, da je groza.

Tako naprimer poročajo o slavnem profesorju Gallettiju, da se je v navdušenju marsikaj zaletel in mu pripisujejo naslednje izreke:

Da, da, dosti je zgledov, da so bolni ljudje umrli.

Orda razvada, je čitanje v postelji in mnogi, ki so zvečer pozabili luč, so zjutraj opazili, da so zgoreli.

To je pri tej stvari najvažnejše, kar pa nima nobenega pomena.

Gotha ni mnogo bolj oddaljena od Erfurta kakor Erfurt od Gothe.

Cadix leži na otoku in več mostov veže kopno z morjem.

Hotentoti imajo tako dober vid, da slišijo konjski peket tri ure daleč.

Afgani so zelo hribovit narod.

V Etiopiji je taka vročina, da zmrzne nočnice v sabljah.

Kaspiško morje prav za prav ni morje, temveč jezero, ker ga od vseh strani obdaja voda.

Prebivalci Zapadne Indije imajo na južni strani ust odprtino, ki sem jo zaznamoval na karti.

Perzijci se so pri Maratonu tako prestrašili, da so zavpili: "Jezus, Marija, Atenci gredo!" in poskakali v morje.

Baktrijski bojni vozovi so imeli tako strahovit učinek, da ni ostal živ nitu en sovražnik, ostali pa so morali prositi milosti.

Aleksander je imel armado 40 do 50-letnih mladeničev.

Aleksander je bil 21 let po svoji smrti zastrupljen. Njegovo smrt je občutila vsa Azija, vendar pa šele po njegovi smrti.

Harilaj je bil rojen zelo mlad.

Ostanke kolosa iz Roda so naložili na 90 kamel, ki je vsaka nosila 200 funtov, torej skupaj 900 kamel.

Servij je prišel v Rim in se je tam rodil.

Ko je torej Cezar tako v zadnjih — ko je torej v tako v zadnjih, — ja, ko je tako v zadnjih — ja, je umrl.

Brut in Kasij sta umorila Cezarja na zdravju zelo škodljiv način.

Var je bil edini rimski vojskovodja, ki mu je uspelo, da so ga Nemci premagali.

Najprej je Julijan umoril sebe, potem svojega očeta in nato še sebe.

Tako je torej kralj Alfonz nastopil vzhodni del svojega življenja.

Pri umikanju iz Španije so bile ceste tako slabe, da so morali s voz vpreči v enega konja.

PETER ZGAGA je precej stanovit, kar ga pa ni oviralo, da se je preselil v Slovensko-Amerikanski Koledar za leto 1930. Napisal je par črtic iz svojega življenja in svojo resnično sliko objavil. Koledar z njegovo sliko vred (ki je po zatrdilu neke zlobne rojakinje sama tega denarja vredna) stane 50c. — Knjigarna "Glas Naroda", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Nesreča ne počiva!

Tudi smrt ne. Podvrženi ste eni ali drugi vsak dan. KAJ STE PA STORILI ZA SVOJO OBRAMBO IN ZA OBRAMBO SVOJIH OTROK?

Ali ste že zavarovani za slučaj bolezni, nesreče ali smrti? Ako ne, tedaj pristopite takoj k bližnjemu društvu Jugoslovanske Katoliške Jednote. Naša jednota plačuje največ bolniške podpore med vsemi jugoslovanskimi podpornimi organizacijami v Ameriki. Imovina znaša nad \$1,100,000.00, članstva nad 20,000. Nova društva se lahko ustanovijo v Združenih državah ali Kanadi z 8. člani. Pristopnina prosta. Berite najboljši slovenski tednik "Novo Dobo", glasilo JSKJ. Pišite po pojasnila na glavnega tajnika, Joseph Pishler, Ely, Minnesota.

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ROBERTO BRACCO:

KDO JE KRIV?

— Luigi.
— Livija? —
— Kakšno pismo je to?
— Katero pismo?
— Nu, tisto, ki so ga ta trenutek skril!
— Draga moja, vedi, da pisma nisem skril, samo spravil sem ga.
— In zakaj ga nisi prečital?
— To lahko storim pozneje.
— Luigi, niti razpečati ga nisi!
— Ne mudi se mi, draga žena.
— Ali hočeš počakati, da bom sam?
— Da.
— Tedi vidi, da je pismo od neke ženske.
— Glej, tega ne bi mogel niti jaz reči.
— Ne moreš reči? Jaz pa dobro vem. Poduhala sem ga in videla, da je parfimirano, vrhu tega pa še podolgovate oblike. O, in tudi ro-pis kaže, da ga je pisala ženska roka. O tem ni dvoma.
— Dobro, bodi kakor praviš. Tudi jaz mislim tako. Zato je najbolje, če o tej stvari ne govoriva več.
— Luigi, pokaži mi pismo!
— Ali kaj vendar misliš!
— Daj mi ga — če ne se bom maščevala nad tvojim!

vaš. Prav imaš, ko sodiš, da me je samo zavest krivde pred tabo primila k tomu, da sem si nadel to masko ljubeznivosti. Grešil sem, bil sem ti nezvest, varal sem te! To pismo je pisala ženska, moja prijateljica. Takoj sem spoznal njeno pisano, na omotu. Nu, moram ti pa tudi povedati, da se je ogibljem že mesec dni. Pretrgal sem z njo vse vezi. In zdaj — evo ti pisma, da ga lahko nemoteno prečitaš!
Livija je planila po nenadnem ji pismu in hlastno raztrgala ovoj. Med tem, ko je njen mož strahoma opazoval njeno lice, je ona naglo čitala, drhteč od razburjenja:
— Ostavi si me, da bi se vrnil k svoji ženi. To si mi neznanil z nevarno brezobzirnostjo, ki si jo krstil za skromnost! Ker si me zapustil zaradi svoje lastne žene, dovoli, da ti povem, da si se s tem še strašneje prevaral kakor mene. Ti ljubiš svojo ženo! Ne veš pa, da ti je nezvesta in da te vara. Če bi bil malo pozornejši nanjo, bi moral opaziti, da odhaja z doma v pose-te vsak ponedeljek, sredo in soboto. Pozanimaj se za njenega ljubčeka, ki je poročnik pri konjenici. Tebe in Tvojo ženo pozdravlja Nena.

Livija je drhtela. Podatki o njenih sestankih so bili točni! Prebledela je kakor smrt in se zrušila v naslanjaj.
Kakor s kleščami je stisnila izdajalsko pismo, njen mož pa je isto čisto padel pred njo na kolena. Gladil je njene lase in ji poljubljal roke.
Livija, Livija, dragica moja!
— Zdalj sama vidiš, da ni bilo prav, ko si segla po tem pismu. Saj vidim, da ni niti pike resnice na tem obrekovalju. Maščevati se je hotela nad menoj zaradi tvoje ljubezni! Rotim se pri živem Bogu, da je ne ljubim več, da se mi ti edina draga med vsemi! Med njo in mano je vse končano. Prosim te, vrni mi to strašno pismo!
Livija se je zavedela:
— Tega pisma ti ne dam!
— A kaj nameravaš z njim? —
— Jo je vprašal začuden.
— To pismo je moja last!
— Dragica, ti hočeš s tem pismom k nji! Izvatiš kanjs škandal! Saj vse to nima nikakega zmisla! Ti je sploh ne smeš spoznati. Rotim te, Livija!
Ker je še vedno krčevito držala pismo v roki, ga ji je Luigi z vso silo izvil. Morala je popustiti. Po kratki, ogorčeni borbi je pustila papir v njegovo roko.

Livija se je lotil obup. Nenadoma je vzkliknila na ves glas:
— Ta ženska laže!
Luigi, ves srecen, da je preprečil škandal in ves blažen, da je spet tiskal pismo v roki, je miril Livijo:
— Nikar se ne razburjaj, dragica! Njeno obrekovalje se me ne prime. Jaz je nisem nikdar ljubil. Pogledaj, kaj storim z njenim pismom!
Približal se je kamnu in srecen, da se je tako končalo, prižgal pa-

ZANIMIVI in KORISTNI PODATKI

FOREIGN LANGUAGE INFORMATION SERVICE—Jugoslav Bureau

VEDNO VEČ NAJEMNINSKIH POSLOPIJ.

Amerika postaja čim dalje bolj narod najemnikov velikih stanovanjskih poslopj. — "Apartment house" — kakor tu nazivamo stanovanjski hišo za več družin — postaja merodajno stanovanje meščanov. Po podatkih federalnega urada za delavske statistike (na podlagi obširne preiskave v 257 mestih) je leta 1921 58.3% družin živelo v enodružinskih hišah (one-family house) in 24.4% v večdružinskih hišah. Ali podatki za 1. 1927 so povsem drugačni: 38.3% v enodružinskih hišah, 13.3% v dvodružinskih in 48.3% v mnogodružinskih hišah. (apartment ali tenement houses) Pred razvojem vlemest je v Ameriki prevladovala enodružinska hiša, sedaj pa odstotek ljudi, ki živijo v velikih najemninskih hišah, stalno raste. Ako razmerje enako nadaljuje, bo kmalu večina prebivalstva v večjih mestih stanovala v teh najemninskih poslopij.

Razvoj apartmentske hiše v Ameriki je imel za seboj posledice. Ki se dajejo zlahka razumeti. Družinsko življenje, kakršno se je pojmovalo poprej, je nemogoče. Apartamenti so navadno jako tesni. Tudi zmisel za lastno družinsko hišo poma. Saj je jako težko biti lastnik hiše v natpanih mestih industrijalne dobe. Razvila pa se je ideja zadružne lastnine apartamentov. Med onimi, ki zmorej, ni sedaj nič nevarnega nakup apartamenta v poslopju, katerega lastniki je zadružna vseh najemnikov. Nedavno je začelo gibanje za zidanje modernih apartamentov v vsemi naj-novejšimi udobnostmi za delavski stan. Po zadružnem načrtu bo mogel delavec biti lastnik kotička velike hiše v razmerju gotove svote za vsako sobo.

Apartment house pa je doprinesel tudi druge gospodarske posledice. Nekdaj je gradnja enodružinskih hiš dajala delu večinoma tesarjem in zidarjem z opekami (bricklayer). Tako je še vedno v manjših mestih. Ali pri gradnji velikih apartment-skih poslopj število zaposlenih te-

SEMENA

V zalogi imam najboljša poljska vrtna in cvetlična semena. Pišite bo brezplačni semenski cenik. Blago pošiljam poštne prosto. **MATH. PEZDIR** Box 772, City Hall Sta. New York, N. Y.

POGREB USMRČENEGA KOMUNISTA

Slika nam kaže svečan pogreb, ki se ga priredili tovariši newyorškemu komunistu Stevu Katovicu, kateri je padel v boju s policijo.

OB PETINDVAJSETI OBLETNICI

svojega stalnega uradovanja in potovanja za vsem znano tvrdko Jos. Triner Co., Chicago, Ill., si dovoljujem tem potom javno se zahvaliti za naklonjenost vsem svojim prejšnjim in sedanjim kupcem in naročnikom povsod priznanih in priljubljenih izdelkov imenovane tvrdke!

Da, hvala tudi vsem dragim prijateljem, kojih prijaznost, uljudnost, sprejem, postrežbe, pogoščenja so mi toliko lajšala moje delovanje in potovanje, da mi ostane teh prvih 25 let življenja med njimi v vedno prijetnem spominu.

V nadi, da bom imel čast in radost jih še znanprej pozdravljati in osebno sestajati se z njimi, in v nadi, da si pri vseh obratih še nadaljno naklonjenost, ostane z narodnim odkritosrčnim pozdravom, vedno vdani

Charlie Gorup

P. S. Moje geslo: "Naprej se 25 let! Kdor redno, zmer-no uživa 'Trinerčka' lahko mnogo let živi..."

BANOVCEVI KONCERTI:

15. februarja: Durant City, Pa.
16. februarja: Cleveland, O.-West Park.
23. februarja: Cleveland, O.-New-burg.
23. marca: Springfield, Ill.
18. maja: Chicago, Ill.
25. maja: Milwaukee, Wis.
2. junija: Calumet, Mich.
7. junija: Traunk, Mich.
Naselbine, ki žele imeti koncerte, naj naslove svoje dopise:

Banovec S. Rudolf,

Strasna rodbinska tragedija.

V Dolnjem Bocu v Slavoniji se je te dni odigrala strašna rodbinska tragedija. Posestnik Tošo Nemič je bil pijanec in posledica tega so bili stalni rodbinski prepri in pretepi. Te dni se je Nemič nekega večera vrnil pijan domov. Žena in 13-letna hčerka sta bili že v postelji. Nemič je v pijanosti hotel posiliti hčerko, ki je pa skočila iz postelje in bežala pred njim. Oče je planil za njo, mati ji je pa priskočila na pomoč. Nemič je potegnil iz žepa nož, toda njegova žena je bila urnejša. V kotu je pobrala sekuro in oplazila moža tako močno po glavi, da mu je prebila lobanjo. Nemič je tri dni ležal v agoniji, končno je pa umrl. Žena je bila aretirana.

ADVERTISE in "Glas Naroda"

PAIN-EXPELLER
REG. U. S. PAT. OFF.
Le za zunanjo uporabo pri
Bolnih mišicah
Prvotnih prehladih
Bolečinah v prsih
Okorelem tiliuku
Bolečinah v hrbtu
Izvinih in
Prevečenjih
Nevalgiji
Tudi pri pretepih ANCHOR
ligovske znamke na vialnem zasopu
vas zavaruje.
Kupite, ki nudi polno navodila
za uporabo. PAIN-
EXPELLER-ja, je prihodna vsaki
stičnici.
V vsaki lekarni
35c in 75c.
Ali direktno iz:
The Laboratories of
FAL RICHTER & CO.
BERRY AND SOUTH FIFTH STS.
BROOKLYN, N. Y.
KILLS PAIN

ZASTAVE

SVILENE AMERISKE, SLOVENSKE
IN HRVAŠKE
REGALIJE, PREKORAMNICE, TRO-
BOJNICE, ZNAKE, UNIFORME ITD. 331 GREEVE ST. CONEMAUGH, PA.

Sigurno 25% ceneje kot drugod.

VICTOR NAVINŠEK,

Naročite SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR

za leto 1930

ki je letos izredno zanimiv.

POŠLJEMO VAM GA POŠTNE PROSTO ZA

50c

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 West 18 Street

New York, N. Y.

Vsakourstne

KNJIGE

POUČNE KNJIGE
POVESTI in ROMANI
SPISI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.

Telephone: CHELSEA 3878

POPOLEN CENIK JE PRIROČEN
V TEM LISTU VSAKI TEDEN

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Najdenka.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

To pa ni bilo še dovolj!

Oglasila se je namreč Ebba s svojim mirnim glasom:

— Jaz nečem poznati nikakih drugih starišev kot Vas, mati in tudi če bi bila kraljevski otrok! Svojih pravih starišev, posebno pa matere, bi ne mogla nikdar ljubiti — ker jo zaničujem!

Ali ni postala Angela blede v obraz in ali niso zle oči Angele tako ponizno in prosilne v obraz deklice, ki je izgovorila te krute besede? Gospa Lenc se je zmoglaslavno ozrla na Angelo. Nesočutno ter polno zadovoljstva.

Kaj pa ji je storila ta pred kratkim še popolnoma tuja ženska, da je planila v brezno obupa in tuge?

Bila je tožazen za otroka. Bala se je, da je ona druga prišla, da jo vzame k sebi, omoti s prevarami ter jo privabi k sebi!

— To so morale biti povsem izvanredne okoliščine, — je rekla Angela ter se prisilila k govorici, da sploh kaj reče. Iz daljave pa so še vedno prihajali v njena ušesa glasovi, ki so vpraševali:

— Ali se niso stariši Ebbe nikdar oglasili?

— Do danes ne še. Jaz bi tudi za vsako ceno preprečila, da bi po-

stalo tudi življenje otroka nemirno.

Gospa Lenc se je zdelo vsem kot levinja, ki brani svojega mladiča. Fanatizem je žareč iz njenih temnih oči in železna volja je ležala na njenem drugem tako mehkega obrazu. Obe ženski sta lahko čitali v obrazu druge ter razumeli vsako besedo.

Zakaj pa je bila Berta Lenc tako okruta, ko vendar ni mogla nikomur drugemu storiti ničesar zlega. Ljubosumna je bila, — na lepo, odlično žensko, katere se je bala! Ebba naj ostane njej, — izključno le njej!

— Ebba! — Ebba!

Kristel je klical od spodaj.

— Ali lahko prideš za trenutek semkaj?

— Takoj, Kristel!

Ebba je odhitela po stopnicah navzdol.

Obe ženski sta ostali sami. Med njima je ležal le jerbašek.

Nikdar bi ne dovolila, da bi se stariši Ebbe le približali mojemu otroku! — je ponovila gospa Lenc. — Ebba pripada le meni, izključno le meni! Jaz sem jo vzgojila, vodila njene prve korake, sedela ob njeni postelji, kadar je bila bolna — ter pretrpela za njo vse materinske bolečine!

— Zakaj mi pravite vse to?

Gospa Lenc je vrgla glavo nazaj ter se kljubovalno ozrla v obraz Angele.

— Ker nečem izgubiti Ebbe!

Angela se je nasmehnila z žalostnim, odpovedi polnim smehljajem.

— To boste morali vendar storiti!

Divji strah je vstal v prsih Berte Lenc.

— Ne, — je vzkliznila, — ne, raditega ste torej prišli? Jaz vam nikdar ne dam Ebbe!

— Prišla sem, — ne da vam odvzamem Ebbo, temveč da ji pripom-

morem k sreči!

— Sreča Ebbe je v njeni očetovi hiši!

Angela pa je zmajala z glavo.

— Sreča Ebbe se imenuje Hanno Reinshagen. Ker to vem, ji hočem pripomoči k njej.

— Ali je to v vaši moči?

— Ali bi bila drugače tukaj?

— Kako bi vam bilo to mogoče?

— To je moja skrivnost! Oprostite, da ne govorim več o tem!

— Po vsem, kar se je zgodilo, je to vendar izključno! Nikdar ne bo grofovske par dovolil v zvezo sina z Ebbo, — ki je vendar najdenka!

— To bo vendar dosegla!

Gospa Lenc se je ozrla z nemirno dvomom v obraz Angele.

— Kdo ste? — je vprašala hitro.

— Vi veste vendar! Heerka pastorja Sturma!

— In drugače? — Motreče je iskala Berta Lenc po obrazu neznanke.

— Angela Graf, — če smem reči, — znana tragedinja!

— Kaj nameravate? Vi imate brez dvoma gotov namen! Svoje Ebbe pa ne dam, tudi če bi jo hoteli kupiti!

Truden usmeh je poletel preko obraza Angele.

— Nočem kupiti Ebbe! Vi ste sami slišali. Ebba Lenc bo ostala Ebba Lenc, dokler ne postane Ebba Reinshagen.

Kot mramornat kip je stala Angela na mestu. Le velike oči so žarele.

Govorila je naprej in iz vsake besede je odsevala globoka žalost, ki je težila dušo te ženske.

— Ali vrjamate, gospa Lenc, da bi hotela lahkomišljeno zapraviti nagnenje ter otroško zaupanje, katero mi izkazuje Ebba? Jaz hrepenim po ljubezni Ebbe — ter se bojim njenega zaničevanja. Raditega mora ostati večna skrivnost, kar ji je bilo dosedaj! Predvsem z ozirom na vas, gospa Lenc. Če ima kdo vzrok biti globoko hvaležen, sem jaz! Ta molk je kazem za greh in obenem tudi pokora! Jaz hočem biti v srečo Ebbe kot njen angeli-varuh — nič drugega. Vedno naj misli na eno mater — namreč na Vas!

Angela je sklonila glavo, ko je izgovorila te zadnje besede s komaj slišnim glasom: Tedaj ji je iztegnila gospa Lenc obe roki nasprotni, pokoreče se nenadnem občutku.

Prišla je obe roki, a ju nato zopet izpustila.

Angela je vzela jerbašek ter zavoj plenice. Držala je majhne stvari pred seboj ter zrla nanje z naravnost nepopolnim pogledom.

Ta pogled je ganil gospo Lenc globoko v srce. Nato pa je poglobila svoj obraz v stare stvari, da zadušil vzkliz, ki se je izvil iz njenih prsi.

Solze so zalile oči Berte Lenc. Potihem je odšla ven, da pusti samo žensko, ki je najbrž vjevala najtežji boj svojega življenja, ker se ni smela nikdar razkriti kot mati iskreno ljubljenu otroku!

*

Tekom naslednjega dopoldne je pastor Sturm obiskal grad. Sprejeli so ga zelo prijazno kot zaslužnega pastora in prijatelja.

Inga je hotela na vsak način izvedeti podrobnosti o Ebbi. Sporočili ji je, da je sedaj družabnica pri njegovi hčerki.

Zelo so bili presenečeni, ko so čuli, da ima hčerko, kajti nikdar ni govoril o njej, — in še bolj, ko jim je pripovedoval vse potrebno o njenem umetniškem in privatnem življenju.

— Ah, slavna umetnica, Angela Graf, koje sliko sem videla pred kratkim v nekem berlinskem listu, je torej vaša hčerka, gospod pastor? — je vzkliznila Inga presenečena. — Rada bi jo videla!

— Če vam je všeč, vas bo moja hčerka obiskala tekom popoldneva.

Razgovarjali so se še o marsičem. Ko se je pastor Sturm poslavljajl je rekla Inga, ki se je nakratko odločila:

— Spremlja bom pastora. Mo ram videti Ebbo!

Ker je dal grof dovoljenje, ni mogla grofica ugovarjati, čeprav je napravila kisel obraz. Inga pa se ni niti malo brigala za to. Bila je vesela, da se enkrat lahko izgovori v pastora Sturma je popolnoma raupala. Ebba je bila popolnoma nedolžna! Da je le mati mogla biti tako krivična!

(Dalje pri hodajli.)

ANGLEŠKA NADVLADA NA MORJU

Kako se je razvila Anglija kot pomorska velisila? Angleška moč na morju traja pravzaprav šele od druge polovice 16. stoletja, od dobe kraljice Elizabete, čeprav višji angleški krogi nikoli niso zatajili krvi svojih prednikov — danskih, normanskih in friskih piratov. Za začetek angleške pomorske premoči je merodajno leto 1588, ko je poslal španski kralj Filip II. proti angleški kraljici "nepremagljivo armado", broječo 160 ladij, 30.000 mož posadke in mnogo topov. Angleška kraljica je mogla postaviti proti tej moči samo 40 manjših ladij in 6000 mornarjev. Angležev je bilo torej po številu mnogo manj zato so pa imeli izborne poveljnike in so bili izredno hrabri. Admiral lord Howard je neprestano napadal Špance in jih v manjših spopadih tako oslabil, da si niso upali na umiku skozi preliv, temveč so ubrali daljšo pot okrog Škotske. Morda bi se bili še upirali, da ni vihar močno poškodoval njihovega brodogoja. Tedaj so postali Angleži v zvezi z Nizozemci gospodarji morja, prešli so v ofenzivo, njihove ladje so plenile špansko obalo in španske kolonije v Ameriki. Vlada je podpirala pirate, ker so polnili tudi državno blagajno. Kmalu španske ladje niso bile več varne pred angleškimi pirati, katere je kot rečeno vlada ščitila in podpirala. — Končno so bile ustanovljene napoli piratske družbe, ki so prevzele trgovino z zamorskimi deželami. Tako se je počasi razvil ljudsko naziranje, da je morje last Angležev.

Podmorske ekspedicije so bile v rokah zasebnikov, država je pa prevzela nalogo braniti obalo. Za časa državljanskih vojn je pa angleška pomorska moč močno nazadovala in prekomorske trgovine so se polastili Nizozemci. Šele Cromwell je ponovno dvignil angleško brodogojstvo in izdal 1651 zgodovinsko naredbo, da smejo tuje ladje privržati v Anglijo samo blago svoje domovine in da morajo v angleških vodah izobežati angleško zastavo. Sledilo je več vojn, v katerih je bila nizozemska pomorska moč omajana, a leta 1692 je bilo pri rtiču La Hogue uničeno tudi francosko brodogojstvo.

Razvoj angleške pomorske moči je podpirala v 18. stoletju tudi vedno večja kolonijalna moč. Angliji so pripadale takrat že kolonije v severni, srednji in južni Ameriki, deli južno-azijske in afriške obale, Avstralija in večina otokov. Ob tem času je nastala tudi angleška narodna himna "Rule Britannia" (Anglija vlada valovom). Angleži so postali objestni in posebno modvo vojno za neodvisnost Amerike se je pokazalo, da so res prepričani, da je morje njihova last. Zato se je ustanovila na pobudo ruske carice Katarine II. koalicijska nevtralnih držav, Rusije, Švedske in Danske, ki je hotela napraviti s svojim geslom "svobodna ladja, svobodno blago" angleški objestnosti na morju konec.

Leta 1800 so imeli Angleži 1108 bojnih ladij, 29.000 topov in 175.000 mornarjev, toda tudi moč njihovega nasprotnika je hitro naraščala. V zgodovinski bitki pri Trafalgaru 21. oktobra 1805 je padla odločitev. Slavni angleški admiral Nelson je izdal zgodovinsko geslo: Anglija pričakuje, da stori vsak svojo dolžnost. Nelson je sicer v bitki padel, toda sovražnik — združeno špansko-francosko brodogojstvo — je bil tako poražen, da Anglija celih 100 let ni imela na morju nobenega tekmeča. Celotno 19. stoletje se je angleška pomorska moč še utrjevala.

CENA

DR. KERMOVEGA BERILA
JE ZNIZANA

Angleško-slovensko
Berilo

(ENGLISH SLOVENE READER)

Stane samo

\$2.—

narocite ga pri

KNJIGARNI 'GLAS NARODA'
216 West 13 Street
New York City

DVA VELIKA IZLETA V LJUBLJANO FRANCOSKA LINIJA

FRENCH LINE

priredi 25. MAJA in 30. JUNIJA 1930

Na slavnem izletu "PARIS", ki je slovenskim potnikom tako priljubljen zaradi finega tretjega razreda. Ta prenočišni potnik je v stanu nuditi potnikom vse udobnosti prekooceanskega parnika-velikana.

Vsi potniki tretjega razreda bodo nastanjeni v kabinah z 2, 4 in 6 posteljami. Električna razsvetljava, tekoča voda in največja čistota. Izletniki bo spremljal lekušen in veče spremljevalce do Ljubljane ter prigrizek za njih obede, pri katerih se bo servirala po njih okusi pripravljena hrana. Ako bo čas dopuščal, se bo potnikom nudila vožnja z avtobusi po Parizu in sploh bo storila Francoska Linija svoje naloge za udobnost in razvedrilo potnikov, tako na parniku kakor tudi na železnici.

Za vsa pojasnila teh potovanj se obrnite na —

FRENCH LINE, 19 State Street, New York
all pa na sedeže zastopnikov:
SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York
MIDTOWN BANK OF N. Y. (Prej. Zakrajšek & Čušark) 630-9th Ave., New York
JOHN MUEHLICH AGENCY, 6419 St. Clair Ave., Cleveland, O.
MIHALJEVIC BROS. CO., 6201 St. Clair Ave., Cleveland, O.
JOSEPH SVETE, 1782 East 29th St., Lorain, O.

5 dni na oceanu

DO CHERBOURGA — 6 DNI DO BREMENA

POTUJTE Z NAJHITREJŠIM PARNIKOM
NA VODI

BREMEN

S. S. EUROPA, ki jo sedaj grade, bo

stavljena v promet MARCA 1930

SAMO 7 DNI DO JUGOSLAVIJE

Priprava in direktna železniška zveza z vsemi deli Evrope. Redna tedenska odplutja s priljubljenim brodogojem Lloyda-vih parnikov.

Glede povratnih izletov in drugih zadev se povečujate z zastopnikom v vašem mestu ali

57 BROADWAY
NEW YORK

po vsem svetu so razpredli Angleži mrežo operacijskih pristanišč svojega brodogoja in mnoga morja so postala izključno angleška domena. Angleži so razširili svoj vpliv tudi na Sredozemsko morje, kamor je bil že Cromwell poslal prvo angleško flotilo. Operacijska pristanišča Gibraltar, Malta, Cyper, Perim in Aden so bila tako spretno nameščena, da je postalo Sredozemsko morje pravzaprav angleško mare clausum. Manj znani so javnosti poskusi Angležev utrditi se tudi v Dalmaciji, na Jonskih otokih in v Dardanelah.

Angleži so hoteli sčasoma zavladati nad vsemi morji in postati absolutni gospodarji pomorskega prometa. O tem priča njihov zemljevid, na katerem je vsa zemlja preprežena z angleškimi pomorskimi progami in kablji v obliki pipalk ogronega polipa, operacijska pristanišča so kakor oči, zastavice, označujoče pomorske eskadre, pa kakor jeklena pest. Vsi živi tega ogromnega polipa so osredotočeni v Londonu v poslopu admiralitete.

36.000 parnikov pod angleško zastavo reže valove oceana, angleški pristanišči London in Liverpool imata nad 56 milijonov ton letnega prometa, dočim ga imata Hamburg in Bremen samo 28 milijonov.

Začetkom 19. stoletja je pa začela Nemčija tako intenzivno siliti na morje, da so začeli Angleži bati za svojo premoč. Leta 1909 so primerjali v angleškemu parlamentu angleške in nemške izdatke za vojno brodogojstvo in posledica je bila, da so določili Angleži v proračun za leto 1910 za vojno brodogojstvo skoraj milijardo kron več, nego v prejšnjem letu. Graditi so začeli zlasti ogromne drednoughte in leta 1914 jih je imela Anglija 22. Svetovna vojna je pokazala sicer mnogo slabih strani angleškega vojnega brodogoja, vendar je pa angleška premoč na morju dobro prestala težko preizkušnjo. Zadnje čase sta postali Amerika in Japonija Angliji na morju nevarni, vendar pa Anglija še davno ni izgubila svoje premoči, kajti tonaža njenega trgovskega brodogoja je narasla od 11 milijonov ton na 21,3 milijonov, dočim znaša tonaža ameriškega trgovskega brodogoja samo 15,7 milijonov ton.

DOMAČA ZDRAVILA

V zalogi imam jedilne dišave, Knjavoje imenovane kavo in importirana domača zdravila, katere priporoča mgr. Knjaj v knjigi —

DOMAČI ZDRAVNIK

Pišite po brezplačni cenik, v katerem je nakratko popisana vsaka rastlina za kaj se rabl.

V ceniku boste našli še mnogo drugih koristnih stvari.

MATH. FEZDIR

Box 772, City Hall Sta., New York, N. Y.

ADVERTISE in GLAS NARODA

VODNIKOVE KNJIGE

za leto 1930

SO RAZPRODANE

Kdor jih hoče zdaj naročiti za leto 1931, naj nam pošlje \$1 in dobil bo knjige po pošti, ko bodo izšle.

Knjigarna 'Glas Naroda'

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdo je namrečen potovati v stari kraj, je potrebno, da je po učen o potnih listih, prtljaji in drugih stvareh. Vse to našo dolgotrajno izkušnjo vam mi zmoremo dati najboljša pojasnila in priporočamo vedno je prvostanske brodnarke.

Tudi nedravljeni zamorejo potovati v stari kraj na obisk, toda preskrbeti si morajo dovoljenje za povrnitev (Return Permit) iz Washingtona, ki je veljaven za eno leto. Brez permita je sedaj nemogoče priti nazaj tudi v teku 6. mesecov in tisti se ne pošiljajo več v stari kraj, ampak ga mora vsak proslitet osebno dvigniti pred odpotovanjem v stari kraj. Prošnja za permit se mora vložiti najmanj eden mesec pred nameravanim odpotovanjem in on, ki potuje preko New Yorka je najbolje, da v prošnji označi naj se jim pošlje na Barge Office New York, N. Y.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Glasom nove ameriške priseljenske postave, ki je stopila v veljavo s prvim julijem, znaša jugoslovanska kvota 845 priseljencev letno, a kvotni višaji se izdajajo samo onim priselcem, ki imajo prednost v kvoti in ti so: Stari ameriški državljani, moške ameriških državljanov, ki so se po 1. juliju 1928. leta poročili, čene in neporočeni otroci izpad 18. leta poljedelcev. Ti so opravičeni do prve polovice kvote. Do druge polovice pa se opravičeni čene in neporočeni otroci izpad 21. leta onih nedravljanov, ki se bili postavne pripuščeni v ta dežel za stalno bivanje.

Za vsa pojasnila se obračajte na poštarno in zanesljivo

SAKSER STATE
BANK
63 CORTLANDT STREET
NEW YORK.

Kretanje Parnikov

Shipping News

14. februarja: Saturnia, Trst
15. februarja: Republic, Cherbourg, Bremen
16. februarja: President Harding, Cherbourg, Bremen
17. februarja: Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen
18. februarja: Paris, Havre
19. februarja: Majestic, Cherbourg, Bremen
20. februarja: Bremen, Cherbourg, Bremen
21. februarja: Westernland, Cherbourg
22. februarja: Agostus, Napoli, Genova
23. februarja: Cleveland, Cherbourg, Hamburg
24. februarja: George Washington, Cherbourg, Hamburg
25. februarja: Berlin, Cherbourg, Bremen
1. marca: Aquitania, Cherbourg
2. marca: New Amsterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
3. marca: Conte Biancamano, Napoli, Genova
4. marca: Berengaria, Cherbourg
5. marca: Roma, Napoli, Genova
6. marca: Bremen, Cherbourg, Bremen
7. marca: Ile de France, Havre
8. marca: Penland, Cherbourg
9. marca: Minneapolis, Boulogne sur Mer
10. marca: St. Louis, Cherbourg, Hamburg
11. marca: America, Cherbourg, Bremen

13. marca: München, Boulogne sur Mer, Bremen
14. marca: Majestic, Cherbourg, Bremen
15. marca: Minnewaska, Cherbourg
16. marca: Milwaukee, Cherbourg, Hamburg
17. marca: Conte Grande, Napoli, Genova
18. marca: Saturnia, Trst
19. marca: President Harding, Cherbourg, Bremen
20. marca: Aquitania, Cherbourg
21. marca: Stuttgart, Cherbourg, Bremen
22. marca: Paris, Havre
23. marca: Lapland, Cherbourg, Antwerpen
24. marca: Rotterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
25. marca: Leviathan, Cherbourg
26. marca: Hamburg, Cherbourg, Hamburg
27. marca: Berlin, Boulogne sur Mer, Bremen
28. marca: Ile de France, Havre
29. marca: Olympic, Cherbourg
30. marca: Westernland, Cherbourg, Antwerpen
31. marca: Europa, Cherbourg, Bremen (Previdnov)
1. aprila: Agostus, Napoli, Genova
2. aprila: Minnetonka, Cherbourg
3. aprila: Cleveland, Cherbourg, Hamburg
4. aprila: George Washington, Cherbourg, Bremen
5. aprila: Volendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

COSULICH LINE

Nagla Vožnja v Jugoslavijo

Prihodnje odplutje:

SATURNIA

15. FEBRUARJA — 22. MARCA

26. APRILA

VULCANIA

8. MARCA — 16. APRILA

15. MAJA

Saturnia in Vulcania prekaša vse ladje sveta v razkošju, udobnosti in naglosti ter nudi najboljšo službo v Evropi. Posedbe cene za tja in nazaj. Vedno novosti na teh motornih ladjah vključno plavalni bazen v drugem razredu.

COSULICH LINE
17 Battery Place, New York

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih oaristikih:

PARIS 21. februarja; 21. marca

(1 P. M.) (5 P. M.)

ILE DE FRANCE 7. mar.; 28. mar.

(1 P. M.) (5 P. M.)

Najkrajša pot po Stenahot Venku je v posebni kalini z vsemi modernimi udobnostmi. — Pijača in slane francoske kuhinje. Izredno nizke cene. Vrednost katerega koli pooblaščenega agenta ali

FRENCH LINE
19 STATE STREET
NEW YORK, N. Y.

PRVI IZLET LETA 1930 V JUGOSLAVIJO

PRIREDI DOBROZNANA

Sakser State Bank

na Cunardovem najhitrejšem ekspresnem
parniku

MAURETANIA

odpluje iz New Yorka preko Cherbourgja

30. aprila

Potnikom, ki se bodo udeležili tega izleta, je zajamčena prijetna vožnja od začetka do konca. Udobni, čisti prostori, izborna domača kuhinja in dosti zabave. Ogledite si medpotoma Pariz.

TUDI TEDENSKA ODPLUTJA Z
BERENGARIA AOUITANIA MAURETANIA
8 dni do Jugoslavije

TAKOJ SI ZAJAMČITE PROSTORE

Vprašajte pri:

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

CUNARD LINE

25 Broadway New York

V JUGOSLAVIJO HITRA SLUŽBA

Potujte po "Big Steamer Route" preko Cherbourgja ali Antwerpna. Hitro, udobno potovanje. Privatni prostori. Izborna in obilna hrana.

S. S. MAJESTIC največji parnik na svetu odpluje

(22. FEB. 14. MARCA)

S. S. OLYMPIC

(28. MARCA; 18. APR.)

S. S. HOMERIC

(11. APR.; 2. MAJA)

Kupite naše vnaprej plačane list ke za